

Uppåt i flera branscher

Allt talar för att flertalet av de branscher som naturvetare är verksamma inom kommer att växa. Här kan du se hur din bransch kan komma att utvecklas och vilka trender som påverkar jobben. TEXT LARS-ERIK LILJEBÄCK

 Upp
  Svagt uppåt
  Mellanläge
  Svagt ner

Arbetsmiljö

Vanliga jobb: Arbetsmiljöinspektör, arbetsmiljöingenjör, yrkeshygieniker. 41 procent är statligt anställda och nästan lika många, 37 procent, har en privat anställning.

Trend: Stor framtidstro inom branschen, med behov av nyanställningar. Däremot har antalet arbetsmiljöinspektörer minskat med runt 40 procent sedan 2006.

Bank och försäkring

Vanliga jobb: Aktuarie, analytiker, specialist (skog, lantbruk, IT) rådgivare, chef.

Trend: Matematik, statistik och IT är kunskaper som efterfrågas allt mer. Inget talar för att branschen ska mattas av. Tvärtom kan behovet av försäkringslösningar öka som en följd av att samhällets sociala skyddsnet, som sjukvård och pensioner, försämras. Även klimatförändringarna späder på den ökande efterfrågan.

Djur

Vanliga jobb: Djurskyddsinspektör, handläggare, djursjukskötare, lärare (lektor, naturbrukslärare) rådgivare, ridlärare, forskare, chef. De flesta är utbildade husdjursagronomer, zoologer, etologer, hippologer, djursjukskötare.

Trend: Det ökande intresset för djur och god djuromsorg i samhället gör att behovet av rådgivare och utbildare växer. Även djursjukvården upplever ett uppsving. Entreprenörer inom främst häst och hund kan räkna med goda möjligheter.

Gruvor och mineral

Vanliga jobb: Geolog, prospekteringsgeolog, miljösamordnare, projektledare, chef.

Trend: Är konjunkturberoende, men allt pekar på en uppåtgående trend i takt med ökat byggande och ökad industriproduktion. Hållbarhet har blivit ett nyckelord. Utsläppen av koldioxid och avfallsmängderna ska minska med

30 procent fram till 2030, enligt branschens egen hållbarhetsvision. Andra utmaningar är återvinning av uttjänta metaller och återställning av nedlagda gruvbrott.

Det blåser gröna vindar över blockgränserna och det finns en politisk vilja att byta ut oljan mot sol, vind och bioenergi. Vi har också långt kvar när det gäller att nå miljökvalitetsmålen. Sammantaget kommer det att behövas många duktiga naturvetare för att klara de miljöutmaningar vi står inför."

Johanna Sandahl, ordförande för Naturskyddsföreningen.

Jordbruk

Vanliga jobb: Rådgivare, chef, säljare, lärare, forskare, projektledare, EU-handläggare, produktchef.

Trend: Ökande behov av arbetskraft. Jordbruket fortsätter att rationaliseras och effektiviseras i jakten på att producera billig mat och energi. Samtidigt finns en trend mot småskalighet, närodlat, etisk djurhållning och ekologiskt. Medvetna konsumenter ställer höga krav på kvalitet och miljöanpassning, där klimatfrågan har hamnat i fokus.

Kemi

Vanliga jobb: Forskare, analytisk kemist, laboratorieingenjör, biomedicinsk analytiker, chefer på olika nivåer, projektledare, kvalitetssäkrare, kvalitetsvärderare.

Trend: Kemiindustrin är viktig för Sverige och står för en femtedel av vår totala export. Vi har stora fördelar i tillgången på råvaror och hög kompetens, och genom vår starka innovationskraft. En av kemibranschens utmaningar är att utveckla nya biobaserade material, som är både klimatneutrala och miljövänliga. Lika viktigt är att vi inte utsätts för farliga kemikalier i vår vardag.

Inom de kommande åren väntas behovet av kemikompetens fortsätta att öka, bland annat som en följd av pensionsavgångar. Den trenden motverkas av nedgången inom läkemedelsindustrin, som står för drygt en tredjedel av kemijobben, bioteknikbolagen medräknade.

Life science

Vanliga jobb: Forskare, chefer på olika nivåer, projektledare, laboratorieingenjör, analytisk kemist, kvalitetssäkrare, kvalitetsvärderare, klinisk prov-

ningsledare, Clinical Research Associate, Regulatory Affairs Manager, kemist, produkt-specialist, säljare.

Trend: Nedskaeringarna inom läkemedelsindustrin, främst Astra Zeneca, kompenseras delvis av tillväxt i andra delar av branschen, som in vitro-diagnostik, biotekniska verktyg, olika typer av medicinsk utrustning samt informations- och kommunikationsverktyg.

Antalet anställda i life science kommer troligen fortsätta minska inom de närmaste åren. På lite längre sikt kan man dock förvänta sig att arbetsmarknaden kommer att stabilisera sig. Nya teknologier och hälsoutmaningar kommer att skapa jobb för naturvetare även i framtiden.

Ett positivt tecken är den kraftfulla satsning regeringen gör på life science under åren 2013-16, som SciLife Lab, ESS och MAX IV.

I en växande bransch behövs naturvetare, som kan kommunicera med både lantbrukare och industrins företrädare. Våra medarbetare måste ha förståelse för hela kedjan, från jord till bord. Därför är kontakten med arbetslivet under studierna så viktig."

Michael Insulander, utbildningsexpert på LRF.

Livsmedel

Vanliga jobb: Livsmedelsinspektör, kvalitetschef, produktutvecklare, statsinspektör, dietist, kvalitetskoordinator, kvalitetsansvarig, specialist. Hälften är privatanställda och lika stor del jobbar inom offentlig sektor.

Trend: Livsmedel är Sveriges fjärde största bransch, räknat från jord till bord. Tillväxten har länge varit god, bland annat tack vare ökad export av innovativa högförelädlade produkter.

Branschen står inför stora utmaningar. Antalet anställda minskar totalt, samtidigt som högutbildade blir alltmer eftertraktade. Med ökad satsning på forskning och utveckling kommer troligen behovet av naturvetare att öka något framöver.

Miljö, hållbarhet, djursorg och spårbarhet är aktuella frågor, liksom kvalitet och äkthet. Minns skandalen med hästkött i lasagne.

Miljö

Vanliga jobb: Miljökonsult, miljöutredare, handläggare, miljösamordnare, miljöstrateg, chefer på olika nivåer, projektledare, forskare, miljö- och kvalitetsingenjör, controller, specialist. Drygt en tredjedel är privatanställda.

Trend: Det finns inget som talar mot en fortsatt satsning på miljöfrågor, varken från samhällets sida eller på företag, vars kunder ställer miljökrav. Marknaden för miljökonsulter har inte växt som man trodde för några år sedan. I stället har många företag och myndigheter idag egna miljöexperter anställda. Den svenska miljöbalken och olika EU-direktiv styr miljölagstiftningen, vilket gör det viktigt att kunna regelverken. Kombinationer som miljö och teknik eller miljö och ekonomi efterfrågas alltmer.

Vår bedömning är att det råder balans på arbetsmarknaden nu och inom de närmaste åren. ▶